

Cap al pacte fiscal amb l'estat

CiU i ERC volen aprofitar la Diada, a pocs mesos de les eleccions al Parlament, perquè la resta de partits es pronunciïn sobre el sistema de finançament de la Generalitat. Les dues formacions propugnen un pacte fiscal amb l'estat sobre la base del concert.

A Catalunya, les vacances dels polítics han estat enguany menys vacances, si és possible. Tots plegats ja fa mesos que escalfen motors amb vista a les eleccions al Parlament, que el president Pujol vol avançar al mes de març. Candidatures, propostes, noms a les llistes... L'estiu polític ha estat mogut, però el tret definitiu de sortida de la pre-campanya segurament que es farà aquest Onze de Setembre. Ja és tradició que la Diada, més enllà del seu caràcter festiu, serveixi a la majoria de formacions polítiques per fer explícit el projecte de país que defensen. I, atès el clima pre-electoral, enguany encara més. És en aquest context que la qüestió del finançament centra una bona part del debat d'aquests dies.

El president Pujol ha tornat de Queralbs, que és on acostuma a passar l'agost, al seu despatx de Palau, amb un important anunci sota del braç. CiU elabora un programa a deu anys vista. Un programa extens, però amb una prioritat absoluta: resoldre definitivament el problema del finançament de la Generalitat. Això evitaria les negociacions constants, que desgasten la imatge de Catalunya a la resta de l'estat, ha assegurat. Al capdavant, Pujol ja fa temps que va suggerir la conveniència d'acostar el sistema de finançament català al model del concert basc. Simplificant, que fos la Generalitat que recaptés els impostos i en cedís una part a l'estat, al revés del que passa ara.

El conseller d'Economia, Artur Mas, ja fa mesos que treballa en la proposta, i tot i que no se n'han donat gaires detalls, sí que se'n saben les línies generals. Mas va dir fa uns dies a la Universitat Catalana d'Estiu que cal un "increment del poder polític i financer de Catalunya". I, per a això, caldrà aconseguir "un model de finançament més just per a Catalunya".

El finançament per habitant de Catalunya no arriba ni a la meitat del que tenen el País Basc o Navarra.

L'objectiu, segons el conseller, seria d'obtenir "més diners per habitant, més autonomia financera i més poder fiscal". En aquesta línia, la coalició nacionalista demanarà el traspàs de l'Agència Tributària a la Generalitat o, com a mínim, de poder intervenir en la gestió dels impostos que paguen els catalans. A més, reclamarà l'augment de l'actual percentatge de participació en l'IRPF del 30% al 50%, pel cap baix, i la cessió d'un cistell d'impostos, entre els quals pot haver-hi l'IVA i els im-

postos especials sobre carburants, alcohol i tabac.

Però CiU no és pas l'única formació que vol fer del "pacte fiscal" amb l'estat el gran cavall de batalla dels pròxims comicis. El líder d'UDC, Josep-Antoni Duran Lleida, i el secretari general d'Esquerra Republicana, Josep-Lluís Carod Rovira, es van reunir no fa gaire i van coincidir en la urgència d'un canvi en el model de finançament que permeti a Catalunya de negociar d'igual a igual amb l'estat.

De fet, ERC aprofitarà la diada per llançar la seva campanya en favor de la sobirania fiscal i vol que tots els partits catalans es pronunciïn sobre la qüestió. A més, Esquerra ha preparat un document amb les seves propostes per presentar-lo durant aquest mateix mes a la comissió del Parlament que estudia les possibilitats d'un concert econòmic per a Catalunya.

Per aquest partit, la balança fiscal entre Catalunya i l'estat espanyol és confiscatòria, la inversió pública injusta, i els diners de la seguretat social, insuficients. La solució seria d'aplicar el que anomenen un "concert cooperatiu", a l'estil basc, però més solidari. I tracen un camí gradual per poder-hi arribar el 2012. Amb això Esquerra optaria per un programa possibilista.

El debat és obert. Tot i que a distància, el PSC també s'ha volgut afegir a aquesta riuada de propostes. El president del grup so-

ARXIU / MIREIA MARGENAT

cialista al Parlament, Joaquim Nadal, ha assegurat aquest agost que el seu partit inclourà el traspass de l'agència tributària a Catalunya i d'una sèrie d'impostos en el programa de les pròximes eleccions.

Més enllà de les declaracions, el que diferencia les propostes socialistes de les dels partits nacionalistes és, precisament, la idea d'un "pacte fiscal" amb l'estat, amb què no cobreguen. El PSC vol millorar el sistema de finançament i augmentar la corresponsabilitat fiscal, però per a tot l'estat. En el federalisme que propugnen els socialistes, no hi cap cap sistema de finançament específic per a Catalunya, sinó una millora substancial del sistema general que s'aplica a totes les comunitats, sinó les forals.

Un rebuig compartit, de l'altra banda, pel PP, com ha dit ben clarament i repetida el secretari d'Estat de Finances, Juan Costa. Per tant, la negociació amb l'estat, sigui qui sigui que governi a Madrid, serà dura.

De totes maneres, el que és clar és que, a excepció del PP, la resta de forces parlamentàries catalanes

propugnen de negociar un nou model quan, l'any 2000, expiri el que ara hi ha en vigor. I fins i tot es comencen a sentir veus en el món econòmic, com la del president de la Cambra de Comerç de Barcelona, Antoni Negre, que ho reclamen.

La fórmula actual, basada en la cessió del 30% de l'IRPF, va ser una de les condicions de Convergència i Unió per votar en favor de la investidura d'Aznar. I si el canvi d'actitud és significatiu, l'explicació és ben senzilla: els resultats del 97 no van ser tan bons com s'esperava. El conseller Mas ha reconegut en alguna ocasió que la Generalitat catalana va recaptar per aquesta via 40.000 milions de pessetes menys del que havia previst. Amb tot, afegia Mas, sí que havia recaptat una mica més que no pas abans. Enguany sembla que les xifres han millorat, però Pujol ha vist que calia anar més enllà.

Els números canten. El finançament per habitant que té Catalunya no arriba ni a la meitat del que tenen el País Basc i Navarra.

Són 101.540 pessetes, contra 29.000, les que obtenen de mitjana a través del concert. Tampoc no s'aguanta la comparació amb la majoria de comunitats del règim comú. Extremadura, per exemple, rep 50.000 pessetes més per habitant que no pas Catalunya.

L'aspiració de la Generalitat, en aquest sentit, seria d'acostar-se a la mitjana de totes les comunitats, incloses les forals.

El Congrés va aprovar fa més d'un any una resolució demanant al govern central que fes públiques les dades de la balança fiscal de cada comunitat autònoma amb l'estat, és a dir: què paga cadascuna a l'estat i què en rep. Ha passat el temps i el ministre d'Economia, Rodrigo Rato, continua fent l'orni. Amb tot, hi ha estimacions coincidents que revelen una situació escandalosa. El dèficit fiscal de Catalunya amb l'estat (els diners de més que van a Madrid i no tornen) supera cada any el bilió de pessetes. Per fer-se'n una idea, gairebé 200.000 pessetes per barba, que aviat és dit.

Pujol i Carod Rovira consideren necessari un pacte fiscal entre Catalunya i l'estat espanyol. D'aquesta manera, se superaria l'escanyament de les finances de la Generalitat.

Toni Cañís